

Geachte voorzitter,

Lachgascilinders zijn hét gespreksonderwerp onder zwerfafvalrapers. Zomaar een toevallige bloemlezing op Whatsapp, van gisteren:

Matthis post een foto met 13 lachgasflessen, op de stoep. “Dit zijn de flessen op de parkeerplaats bij mijn huis in Beverwaard van enkele weken”, schrijft hij erbij. “Ik heb ze één keer naar het milieupark gebracht. Daar hebben ze het voor die ene keer aangenomen. Ik mocht er eigenlijk maar twee aanbieden óf anders de gemeente bellen. Dat laatste hebben de burens gedaan, tot nu toe zonder resultaat.”

Mohamed: “Het duurt vaak heel lang voordat ze opgehaald worden. Op de Schipperstraat laatst twee weken.”

Luisa: “Ja klopt. Wij worden er gek van, kom ze overal tegen in de wijk.”

Judith: “De gemeente maakt het wel bont hoor. Of althans, het bedrijf dat de lachgastanks voor ze ophaalt. Van al mijn meldingen hebben ze er niet één van de straat kunnen halen. Voorbeeld: 1 maart een melding gedaan op de Doklaan. Een maand later op 1 april pas een terugmelding: ‘We zijn naar de plek gegaan, maar zagen niets opvallends. We sluiten uw melding af.’

Marlies: “Ik zie steeds meer cilinders in vuilniszakken, en dan ernáást of in de container.”

Mohamed: “Ik begrijp niets van het beleid van onze overheid. Voor frisdrank moet iedereen statiegeld betalen en deze troep kun je zo bestellen. En wij voor de kosten en de gevolgen opdraaien.”

Voor zover deze bloemlezing.

Geachte voorzitter, ik ben Ivo Rodermans van Zwerf Rotterdam. Wij hebben ruim 250 vrijwilligers en organiseren opruimacties aan de waterkant en in de stadsnatuur, geven lezingen en gastlessen over zwerfafval en afvalreductie, doen afvalonderzoek en we pleiten voor maatregelen (dicht)bij de bron om (zwerf)afval te verminderen.

Dan weet u dat ook weer...

En dan nu een leuk nieuwtje. Eén dag voor deze Rondetafel zijn vier extra voertuigen gaan rijden in Rotterdam om cilinders van straat en uit de stadsnatuur te halen. De opbrengst gisteren: ruim 200 cilinders. Intensiever opruimen biedt verlichting in de wijken, maar het heeft een prijs. De gemeente Rotterdam heeft de begroting voor 2024 halverwege de rit al flink moeten bijschaven, 7 ton extra erbij voor de lachgasproblematiek. En de zwerfcilinders, die blijven ondertussen komen en komen, met alle risico's van dien voor de veiligheid als een cilinder beschadigd raakt in een vuilniswagen of verhit in een afvaloven. Of als iemand in een dronken bui in plaats van een fietswraak een cilinder pakt om mee te gooien.

Voorzitter, cilinders liggen niet zómaar in de buitenruimte. Er is nu simpelweg geen aantrekkelijk alternatief voor dumpen. Het is een hardnekkige categorie zwerfafval waar stadsopruimers mee in hun maag zitten. Maar we hoeven ons daar niet bij neer te leggen...

Voor oplossingen hoeven we alleen maar te kijken naar de situatie vóór 1 januari 2023, toen recreatief gebruik van lachgas nog legaal was. Hét verschil met nu, is statiegeld. De fles behield waarde nadat de inhoud ervan was verbruikt. Maar statiegeld – een borg die je betaalt en daarna weer terugkrijgt - is ingewikkeld op een illegaal product. Maar het principe van waarde geven aan een lege cilinder, dat kunnen we zó herintroduceren.

Zwerfie Rotterdam pleit daarom voor een terugleververgoeding van 5 euro, bij alle milieustraten. De voordelen op een rij:

- Véél minder zwerfcilinders, en dito ‘reclame’ voor lachgasgebruik in het straatbeeld.
- Sterk terugdringen van het risico op (gewelds)incidenten met rondslingerende cilinders.
- Lachgasgebruikers komen bij het inleveren anoniem op de radar. Dit biedt kansen voor voorlichting en een aanbod voor hulpverlening op de inleverlocaties.
- Het risico op slachtoffers onder medewerkers in de afvalverwerking gaat terug naar nihil.
- En last but not least: Een potentiële kostenbesparing voor huishoudens van zo’n 90 miljoen.

De kosten zijn – op basis van de aantallen uit 2023 – ongeveer 5 miljoen euro. Dat is ongeveer evenveel als de aanleg van tien kleine rotondes ter verbetering van de veiligheid in het verkeer. Een schijntje dus. Het alternatief -niets doen- leidt tot onaanvaardbare risico’s, tot het duurste zwerfafval ooit – gemiddeld 45 euro per cilinder om op te ruimen - en verder oplopende kosten in de komende jaren, die door de samenleving gedragen moeten worden.

Geachte voorzitter, dit is echt een één-tweetje.

Met mij hopen bewoners in de wijken, belastingbetalers, de medewerkers in de afvalbranche én vrijwillige zwerfafvalopruimers dat het Rijk niet blijft wegstijven en de regie pakt op dit belangrijke onderwerp. Laten we niet wachten tot er slachtoffers vallen. En voor onze verdere onderbouwing verwijs ik graag naar onze position paper. Dank u wel.

Post	Kosten op basis van 532.000 geconsumeerde cilinders in 2023
Uitbetaling inleververgoeding	2,7
Toegerekende arbeidskosten inname door NVRD berekend op 2,10 euro per cilinder	1,2
Verwerkingskosten cilinders op basis van gemiddelde huidige tarieven	18,6
Uitvoeringskosten schatting (administratie, back office, terugpin-apparatuur, etc)	1,5
Totaal	24

Kosten bij een landelijk dekkend inzamelsysteem